

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației	
Departamentul	Departamentul de Psihologie și Științe ale Educației	
Domeniul de studii	Științe ale educației	
Ciclul de studii	Masterat	
Programul de studii	Consiliere Școlară și Educație Emoțională	

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI SOCIO-EMOTIONALĂ A COPILULUI ȘI ADOLESCENTULUI				
Anul de studiu	I	Semestrul	I	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DS - de specializare, DC – complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DOB – obligatorie, DOP – opțională, DFA - facultativă				DOB

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	1	Seminar	1	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	14	Seminar	14	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	

Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiu individual	105
II.b) Tutoriat (pentru ID)	
III. Examinări	3
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual (II.a+II.b+III)	105
Total ore pe semestru (I.b+II.a+II.b+III+IV)	150
Numărul de credite	6

4. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale/generale	CP2. abordează problemele care împiedică progresul academic CP3. oferă consiliere elevilor și studenților; CP6. aplică cunoștințe despre comportamentul uman CP7. respectă codul etic de conduită în situațiile de evaluare; CP11. sprijină starea de bine a copiilor
Competențe transversale	CT1. arată empatie

5. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
- Describe factorii care influențează progresul academic (cognitivi, emoționali, sociali, contextuali) și metodele de intervenție educațională și consiliere. - Analizează principiile și structura curriculumului național și instituțional, cu accent pe rolul său în dezvoltarea socio-emoțională și a abilităților de viață, în planificarea și organizarea învățării. - integrează teorii și modele ale învățării socio-emoționale și consilierii în proiectarea programelor de intervenție	- Aplică strategii de sprijin personalizat prin elaborarea de planuri individuale de învățare; - colaborează cu părinții și alți specialiști pentru rezolvarea problemelor. - Identifică nevoile personale, educaționale și de carieră ale beneficiarilor. - Adaptează intervențiile educaționale și de consiliere la particularitățile de vârstă și la nevoile individuale. - Aplică proceduri de evaluare corecte, transparente și echitabile	- Arată responsabilitate în susținerea dezvoltării academice a elevilor; - Își asumă responsabilitatea utilizării corecte și etice a cunoștințelor psihologice - Promovează o cultură a integrității și a responsabilității profesionale în evaluare. - Își asumă responsabilitatea pentru promovarea unui mediu sigur și echilibrat. - Promovează un climat pozitiv și incluziv prin

- recunoaște contexte socio-educative care propun activități de autocunoaștere la nivelul elevilor - Cunoaște teoriile fundamentale privind dezvoltarea și comportamentul uman (cognitiv, emoțional, social). - Înțelege factorii psihologici și contextuali care influențează conduita umană. - Cunoaște principiile etice și deontologice ale evaluării educaționale. - Înțelege standardele legale și instituționale privind confidențialitatea, corectitudinea și obiectivitatea evaluării. - Cunoaște concepte fundamentale privind dezvoltarea holistică a copilului. - Înțelege factorii care influențează sănătatea fizică și mentală a copilului și adolescentului - Cunoaște concepte și teorii despre empatie, comunicare interpersonală și relaționare socială. - Înțelege diferența dintre empatie cognitivă și empatie emoțională și rolul lor în interacțiuni.	- Identifică nevoi speciale sau vulnerabilități ale copiilor. - Propune și aplică strategii de sprijin pentru stare de bine și incluziune. - Colaborează cu familia și alți specialiști pentru asigurarea suportului necesar.	comportamente empatică constante
---	---	----------------------------------

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unei structuri de repere psihogenetice și psihodinamice referitoare la dezvoltarea cognitivă și socioemoțională a copilului și adolescentului în vederea unei optime aplicabilități în activitatea de consiliere școlară și dezvoltare emoțională
-----------------------------------	---

7. Conținutul predării și învățării

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Introducere în Dezvoltarea socio-emoțională a copilului și adolescentului Contextualizarea disciplinei Dezvoltare socio-emoțională a copilului și adolescentului; Perspectivă istorică asupra studierii dezvoltării psihice: de la psihologia copilului la psihosociologia vieții Etapă, momente și personalități implicate în constituirea disciplinei	4	prelegerea intensificată, conversația, descoperirea dirijată	
2. Investigarea dezvoltării umane Tehnici de cercetare, caracteristici metodologice; Tipuri de design utilizate în cercetarea dezvoltării. Perspectiva experimentală asupra dezvoltării socio-emoționale; Perspectiva ecologică asupra dezvoltării socio-emoționale.	2	prelegerea intensificată, conversația, descoperirea dirijată	
3. Repere teoretice asupra dezvoltării umane Conceptul de dezvoltare psihică, accepțiuni ale dezvoltării, caracteristici; Dezvoltarea ontogenetică ca schimbare structurală; Domenii ale dezvoltării – centralitatea dimensiunii socio-emoționale a dezvoltării.	2	expunere, descoperire dirijată	
4. Teorii ale dezvoltării umane Paradigme ale dezvoltării: modelul reactiv, modelul activ, modelul mixt; Neuroplasticitatea. Perspectiva life-span.	2	prelegerea intensificată, conversația, explicația	
5. Periodizarea dezvoltării umane Caracteristici ale dezvoltării. Stadialitatea; Repere psihogenetice și psihodinamice ale dezvoltării cognitive și socio-emoționale – teoriile dezvoltate de E. Erikson, L. Kohlberg, J. Piaget, E. Sternberg; Stabilirea nivelului de dezvoltare psihică; Ciclurile și stadiile dezvoltării psihice.	2	expunere, conversația, descoperirea dirijată	
6. Modele ale dezvoltării cognitive a copilului și adolescentului	2	conversația,	

Implicații ale teoriilor dezvoltării cognitive asupra dezvoltării copilului și adolescentului: constructivismul piagetian, perspectiva socială a dezvoltării cognitive (L. Vîgotski), perspectiva culturală a dezvoltării intelectului (J. Bruner), intereracționalismul școlii de la Geneva; Perspectiva cognitivă – metacogniția și rolul ei în dezvoltare.		descoperirea dirijată, studiul de caz	
7. Dezvoltarea socio-emoțională la nivelul familiei - atașamentul Teoria atașamentului – tipuri și stiluri ale atașamentului; Perspectivă culturală asupra atașamentului; Implicații ale teoriei atașamentului în abordarea educației copiilor și educației părinților.	2	conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
8. Temperamentul și dezvoltarea lui Teorii ale temperamentului – perspective pentru dezvoltare; Implicații ale dezvoltării temperamentului pentru consiliere și educație emoțională	2	conversația, problematizarea, metodele și tehnicile gândirii critice	
9. Dezvoltarea socio-emoțională prin intermediul covârșnicilor Teorii și cercetări vizând influența covârșnicilor asupra dezvoltării socio-emoționale; Apartenențe de gen, grupuri de colegi și prieteni – influențe asupra dezvoltării; Apartenențe rasiale, etnice și culturale - influențe asupra dezvoltării; Diferențe între efectele proximale și distale ale covârșnicilor.	2	conversația, problematizarea, studiul de caz	
10. Influențe ale mediului școlar asupra dezvoltării socio-emoționale Apartenență școlară și dezvoltare socio-emoțională; Adaptarea la cultura organizațională a școlii și implicațiile ei în dezvoltare; Adaptarea la climatul școlar – strategii și traiectorii de dezvoltare socio-emoțională.	2	expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația	
11. Dezvoltarea identitară Teorii ale identității; Tipuri și categorii identitare – identitate personală și identitate socială; Funcții ale identității implicate în dezvoltarea socio-emoțională; Strategii de influență identitară specifice copilăriei și adolescenței; Perspectiva interculturală asupra dezvoltării identității.	2	demonstrația, conversația, problematizarea, metodele și tehnicile gândirii critice	
12. Trauma de dezvoltare Definirea traumei de dezvoltare Cauze ale traumei de dezvoltare Simptome și manifestări specifice traumei de dezvoltare	2	conversația problematizarea	
Bibliografie minimală recomandată			
[1] Ainsworth, M. & Bowlby, J. (1989). An Ethological Approach to Personality Development. American Psychologist, 46, 333-341. [2] Birch, A. (2000). Psihologia dezvoltării. Editura Tehnica, București. [3] Bonchiș, E., (2004), Psihologia copilului, Editura Universității din Oradea. [4] Crețu, T., (2001), Psihologia vârstelor, Credis. [5] Golu, F. (2010). Psihologia dezvoltării umane. Editura Universitară. [6] Harwood, R. L., Miller, S. A., Vasta, R., Manole, I., Avădani, I., & Aneci, I. (2010). Psihologia copilului. Polirom. [7] Muntean, A. (2009). Psihologia dezvoltării umane. Polirom. [8] Neacșu, I. (2010). Introducere în psihologia educației și a dezvoltării. Polirom. [9] Papalia, D. E., Olds, S. W., Feldman, R. D., & Mîndrilă-Sonetto, A. (2010). Dezvoltarea umană. Editura Trei. [10] Piaget, J. (1998), Psihologia inteligenței, ed. a II-a, Editura Științifică, București. [11] Piaget, J., Inhelder, B., (2005), Psihologia copilului, Ed. Cartier. [12] Radu I. (coord.), (1983) Psihologia educației și dezvoltării, Editura Academiei, București [13] Rapoport, J. L., & Gogtay, N., (2008). Brain neuroplasticity in healthy, hyperactive and psychotic children: insights from neuroimaging. Neuropsychopharmacology, 33(1), 181-197. https://www.nature.com/articles/1301553 [14] Roeser, R., Eccles, J., & Sameroff, A. (2000). School as a context of early adolescents' academic and social-emotional development: A summary of research findings. In Elementary School Journal. Vol 100(5), May 2000, pp. 443-471. [15] Rubin, K, Bukowski, W., & Laursen, B. (2008). Handbook of Peer Interactions, Relationships, and Groups. Guilford Press.			

[16] Ruble, D., Alvarez, J, Bachman, M. & Cameron, J. (2004). The Development of a sense of “we”: The Emergence and implications of children’s collective identity. In M. Bennett and F. Sani (Eds). The development of the social self.

[17] Schaffer, H. R., & Ionescu, T. (2005). Introducere în psihologia copilului. ASCR [Asociația de Științe Cognitive din România].

[18] Schipor, M-D., Clipa, O., (2021), Temperamentul. Diferențe de personalitate la copii în Parenting de la A la Z 83 de teme provocatoare pentru părinții de azi, G. Pânișoară (coord.), Polirom. ISBN 978-973-46-8782-4.

[19] Schiopu U., Verza E. (1997), Psihologia vârstelor - ciclurile vieții, ed. a III-a, EDP, Bucuresti.

[20] Vataavu, R.-D., Cramariuc, G., Schipor, M.D., (2015). Touch Interaction for Children Aged 3 to 6 Years: Experimental Findings and Relationship to Motor Skills, International Journal of Human-Computer Studies 74. Elsevier, 54-76 <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1071581914001426> .

[21] Seifert, K., Hoffnug, R.,(1991) Child and adolescent development, Second Edition, Houghton Mifflin Company, Boston.

[22] Tinca, C. (2012). Psihologia vârstelor. MintRight Inc.

[23] Verza, E., Verza, F.E., (2000), Psihologia vârstelor, București, Editura Pro Humanitate.

*** Psychology 172 Developmental Psychology
<https://www.canyons.edu/resources/documents/academics/faculty/nwalker/Psychology172Textbook.pdf>

Aplicații (seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Metacogniția – perspective ale psihologiei cognitive asupra dezvoltării copilului și adolescentului Determinări teoretice și experimentale asupra metacogniției; Modele de valorificare a metacogniției în dezvoltarea cognitivă și socio-emoțională a copilului și adolescentului	2	explicația, problematizarea, conversația studiul de caz	
2. Teoria inteligenței emoționale și sociale în perspectivă psihogenetică Inteligența emoțională și inteligența socială– caracterizare și identificare; Perspectivă evolutivă asupra inteligenței emoționale și sociale; Modalități practice de stimulare a inteligenței emoționale și sociale la copil și adolescent	2	explicația, conversația, descoperirea dirijată	
3. Atașamentul și relația părinte – copil Fazele formării atașamentului; Tipuri de atașament și consecințe ale acestora asupra dezvoltării ulterioare a copilului ; Factori ai dezvoltării atașamentului – diferențe între rolul mamei și al tatălui.	2	descoperirea dirijată, conversația, studiul de caz	
4. Statutul de sex ca variabilă a dezvoltării. Dezvoltarea noțiunii de gen și influențele acesteia asupra dimensiunilor psihice Dezvoltarea conceptului de gen – determinare genetică sau influență culturală? Caracteristici referitoare la stereotipul masculin și feminin și relevanța lor în perioadele timpurii; Rolul jocului în interiorizarea genului.	2	explicația, conversația, descoperirea dirijată	
5. Dezvoltarea conceptului de sine și a identității la copil și adolescent Conceptul de sine, imaginea de sine și stima de sine ca germeni ai personalității viitorului adult; Modalități educative de dezvoltare a conceptului și stimei de sine. Stadii de dezvoltare identitară - teoria celor cinci stadii Criza identitară – modalități de abordare din perspectiva consilierii și dezvoltării emoționale	2	conversația, problematizarea, studiul de caz	
6. Prietenia și rivalitatea – dimensiuni socio-emoționale ale dezvoltării Prietenia ca emoție și ca relație. Modalități de valorificare în dezvoltare Rivalitatea – modalități de gestionare prin consiliere și educație emoțională.	2	conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
7. Agresivitatea și comportamentul prosocial – dimensiuni antitetice ale dezvoltării socio-emoționale a copilului și adolescentului Repere experimentale și teoretice în domeniul cunoașterii agresivității și comportamentului prosocial; Teorii ale dezvoltării agresivității. Modalități de ameliorare a violenței interpersonale în școală;	2	conversația, problematizarea,	

Modalități de dezvoltare a comportamentului prosocial.			
Bibliografie minimală recomandată			
[1] Albu, E., (2002), Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenți. Prevenire și terapie, Editura Aramis, București. [2] Birch, A., Psihologia dezvoltării, Editura Științifică și Tehnică, București, 2000. [3] Bonchiș, E., (2004), Psihologia copilului, Editura Universității din Oradea. [4] Crețu, T., (2001), Adolența și contextul său de dezvoltare, Credis. [5] Crețu, T., (2001), Psihologia vârstelor, Credis. [6] Feldman, R.D. Olds, S.W., Papalia, D.E., (2010), Dezvoltarea umană, Editura Trei. [7] Muntean, A., (2006), Psihologia dezvoltării umane, Editura Polirom, Iași. [8] Pânișoară, G., Sălăvăstru, D., Mitrofan, L. (2016). Copilăria și adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării, Polirom, Iași. [9] Radu I. (coord.), (1983) Psihologia educației și dezvoltării, Editura Academiei, București [10] Schiopu U., Verza E. (1997), Psihologia vârstelor - ciclurile vieții, ed. a III-a, EDP, București. [11] Shaffer, R.H, (2007), Introducere în psihologia copilului, Editura ASCR, Cluj Napoca.			

8. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	• Încadrarea comportamentelor la nivelul stadiilor dezvoltării cognitive și socio-emoționale utilizând repere specifice; • Realizarea unor comparații pertinente interstadii, pentru înțelegerea identității psihologice și comportamentale a fiecărei vârste vizate; • Evaluarea în plan concret a relației deschise dintre rezultatele cercetării în domeniul dezvoltării cognitive și socio-emoționale a copilului și adolescentului și dezvoltarea metodelor și tehnicilor de consiliere și dezvoltare emoțională.	Test docimologic (itemi cu alegere simplă și multiplă)	50%
Seminar	• Demonstrarea capacității de a analiza și interveni adecvat într-o situație educativă problematică din perspectiva reperelor oferite de disciplina studiată; • Demonstrarea capacității de a utiliza cunoștințele specifice dezvoltării cognitive și socio-emoționale a copilului și adolescentului în soluționarea unor situații școlare problematice.	Organizarea unei dezbateri sau Proiect de intervenție personalizată asupra dezvoltării (scris)	50%
Laborator/ Lucrări practice			
Proiect			

Fișa disciplinei include, dacă este cazul, elemente adaptate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul și gradul acestora.

Data completării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de curs	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de aplicație
20.09.2025	conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR	conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR
Data avizării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura responsabilului de program	
25.09.2025	conf. univ dr. Aurora Adina COLOMEISCHI	
Data avizării în departament	Grad didactic, nume, prenume, semnătura directorului de departament	
25.09.2025	conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR	
Data aprobării în consiliul facultății	Grad didactic, nume, prenume, semnătura decanului	
26.09.2025	conf. univ dr. Aurora Adina COLOMEISCHI	